

Recente foute beslissingen vergroten schade overstromingen in Geraardsbergen (20.11.10)

De afgelopen jaren woedde in Geraardsbergen een hevig debat tussen de lokale milieuvereniging, Milieufront Omer Wattez, en het stadsbestuur. De inzet was het al dan niet indammen en bebouwen van een natuurlijk overstromingsgebied. Het was zonneklaar dat het afdammen en verkavelen tot grote waterellende zou leiden. Toch zette de overheid door, onder druk van enkele particuliere belanghebbenden. Hierdoor ging 26 hectare natuurlijk overstromingsgebied verloren, ondanks het feit dat de 'watertoets' toen al bestond. De woningen die achter de dijk werden opgetrokken staan – zoals voorspeld – met de voeten in het water. De schade die daar is aangericht kon dus perfect vermeden worden, en de verantwoordelijke diensten wisten dit. De Milieubeweging vraagt een strengere watertoets, doordacht vergunningenbeleid en herstel van overstromingsgebieden. Aldus een persbericht Bond Beter Leefmilieu en Milieufront Omer Wattez.

Voor de milieubeweging is dit voorbeeld illustratief voor de rest van Vlaanderen. Dit is het zoveelste bewijs dat de watertoets niet werkt. Bond Beter Leefmilieu en Milieufront Omer Wattez vragen dan ook uitdrukkelijk aan de Vlaamse regering om de watertoets strenger en bindend te maken. Voor de lokale situatie vragen we aan Vlaams minister voor ruimtelijke ordening Philippe Muyters om de situatie in Geraardsbergen terug recht te trekken door het natuurlijk overstromingsgebied in ere te herstellen.

In Geraardsbergen liepen onder meer de woonwijk aan de Majoor Van Lierdelaan en delen van de Gaverstraat en de Veldekensdreef onder water, nadat een nieuw gebouwde dijk aan de Veldekensdreef het begaf. Nochtans hadden deze problemen perfect vermeden kunnen worden. De milieubeweging strijdt al sinds het opmaken van de gewestplannen voor het herstel van het volledige overstromingsgebied langs de Dender, dat gelegen is vóór de stadskern van Geraardsbergen, om zo meer ruimte voor water te krijgen. Binnen dit natuurlijk overstromingsgebied ligt echter een zonevreemd sportvliegveld, waarvan de opgehoogde startbaan illegaal werd verlengd. Rond het vliegveld werden dijken aangelegd om het te vrijwaren van overstromingen. Daarna werd het gebied in twee gesplitst met een dwarsdijk. Die dijk werd nota bene op vraag van een particulier tot tweemaal toe verplaatst om de grond erachter als bouwgrond te kunnen verzilveren en een nieuwe verkaveling te kunnen inplanten. Deze nieuwe huizen liepen onder water. Van het 60 hectare grote gebied dat vroeger volledig en natuurlijk overstroomde, blijft nu nog maar de helft over.

De dijken beschermen – indien ze stand houden – een 30-tal woningen. Ook vele hectare moerasbos en weilanden liggen nu binnen de dijk. De overheid verloor daarbij uit het oog dat een veelvoud van woningen in het stadscentrum of aan de rand van het overstromingsgebied door wateroverlast in de problemen kunnen komen. “In een relatief klein gebied van 60 hectare wil de overheid alles mogelijk maken: woningen, een vliegveld, landbouwgronden, een ambachtszone en een moerasbos. Voor ieder wat wils maar een typisch voorbeeld van ruimtelijke wanorde. Hier kan volgens ons maar één duurzame oplossing zijn: het gebied volledig herstellen als landbouwgrond en natuurgebied, dat zonder zorgen vrij mag overstroomde,” legt Leen Verstraeten van Milieufront Omer Wattez uit.

Vanaf de invoering van de watertoets protesteerde Milieufront Omer Wattez tegen de plannen om op de rechteroever van de Dender in Overboelare - in de nu ondergelopen Majoor Van Lierdelaan en Veldekensdreef - nog zoveel mogelijk woningen in te planten in nat gebied. In een persbericht van 2006 klonk het zo: “We willen geen nieuwe bebouwing meer in het gebied. Dit is om moeilijkheden vragen. Vorig jaar werden twee woningen opgetrokken in de Majoor Van Lierdelaan naast de Gaverbeek, die regelmatig overstroomt met water uit de Dender. Vorig jaar werd ook een

nieuwe verkavelingsvergunning afgeleverd voor de Veldekensdreef. Met de correcte toepassing van de “watertoets” zou de vergunning niet kunnen verleend zijn. Deze verkaveling ligt net achter de vorig jaar aangelegde dwarsdijk die speciaal verplaatst werd om deze verkaveling mogelijk te maken”. Duidelijke taal, waar helaas geen rekening mee werd gehouden.

Minister Muylers moet beslissen over herstel of verdere aantasting natuurlijk overstromingsgebied

Ondertussen werd de bouwvergunning voor de nieuwe dwarsdijk, na een procedure van MOW, vernietigd door de Raad van State. Het dossier van het vliegveld ligt momenteel op tafel bij Vlaams minister voor ruimtelijke ordening Philippe Muylers. De uitbater van het vliegveld diende immers een aanvraag in om de zonevrije activiteiten te kunnen bestendigen en uit te breiden. Minister Muylers moet nu beslissen of hij een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) laat opmaken voor deze uitbreiding. Wij vragen de minister met aandrang om hier niet op in te gaan, maar wel een RUP te maken om het natuurlijk overstromingsgebied te herstellen. MOW en BBL vragen daarom nogmaals de afgraving van de hele startbaan en een uitdoofbeleid voor de woningen. Op lange termijn, als de woningen opgekocht zijn en de opgehoogde gronden werden verwijderd, kunnen ook de dijken rondom het ganse gebied worden afgegraven. Op die manier kan 60 hectare weer vrij overstroomd en leven we weer in een gezondere en drogere omgeving.

Illustratief voor Vlaanderen

Dit voorbeeld uit Geraardsbergen is symptomatisch voor het gevoerde beleid in Vlaanderen. De watertoets blijkt allesbehalve waterdicht, nog steeds blijft het mogelijk om bouw- en verkavelingsvergunningen af te leveren in overstromingszones. Al te vaak nog blijken eigendomsbelangen de bovenhand te halen op het gezond verstand. Zelfs het indijken van overstromingsgebieden blijft ondanks de watertoets mogelijk.

BBL en MOW hopen dan ook dat de waterellende van de afgelopen dagen de overheid er toe zal aanzetten om het instrument van de watertoets veel strikter te maken en bindend toe te passen. Zo moet er voor gezorgd worden dat niet meer gebouwd kan worden in van nature overstromingsgevoelige gebieden. Nu wordt dikwijls een positieve watertoets uitgebracht, als er een kunstmatig bufferbekken in de buurt aanwezig is. Het aanleggen van kunstmatige wachtbekkens als alternatief voor natuurlijke overstromingszones, blijkt bij hevige regenval echter vaak een pleister op een houten been. Vroeg of laat betaalt men daarvoor de rekening. Daarom vragen we dat voor het herstellen van natuurlijke overstromingsgebieden een versnelling hoger wordt geschakeld. Individuele belangen van grondeigenaars mogen geen voorrang krijgen op het algemeen belang van een goed doordachte ruimtelijke ordening. Anders zal de waterellende in de toekomst alleen maar groter worden.

Voor meer informatie:

Leen Verstraeten, medewerkster Milieufront Omer Wattez, 0484/91.38.48
Erik Grietens, Beleidsmedewerker Bond Beter Leefmilieu, 0474/40.63.94